

At regjere Kongeriget Norge i Overensstemmelse med dets Konstitution og Love

Taler

Carl Johan

Dato

10 november 1814

Sted

Det første overordentlige
Storthing, Christiania

Omstendigheter

Overlevering av kongens skriftlige ed på Grunnloven til Stortingets president.

- 1 Carl Johan tiltalte forsamlingen på fransk. Talen ble gjentatt på svensk av prins Oscar, statsråd Rosenkranz overrakte deretter en norsk oversettelse.

- 5 Gode Herrer og norske Mænd, Præsident og samtlige Medlemmer af Norges Riges Storthing!

- Kongen har opnaaet Maalet for de Ønsker, som han stedse har næret for den skandinaviske Halvøs Lykke og Selvstændighed. Dens tvende Folkeslag har afsvoret deres lange og ulykkelige Tvistigheder, og herefter skal de alene kappes i
- 10 Kjærlighed til deres felles Fædreland. I har medvirket, gode Herrer og norske Mænd! til dette store Formaal, og derved forhvervet eder hellige Fordringer paa eders Konges Velbehag og eders Medborgeres Taknemlighed. Den dobbelte Ære var Kongen forbeholden at se tvende frie Folk utvungne og enstemmige at tilbyde ham Kronen. Hos de Svenske gjorde han ikke sin Arveret gjældende, og
- 15 hos eder foretrak han de Fordringer, som havde en større Værdi for hans Hjerte - de nemlig, som hentedes fra eders Kjærlighed - fremfor de Rettigheder, som høitidelige Forbund havde forhvervet ham. Kongen har altid villet, at Nordmænd og Svenske, lige i Rettigheder, skulde nyde samme Fortrin i Henseende til deres Statsforfatninger, og den nye Grundlov, som I nylig fælles
- 20 med Kongen har antaget, skal paa engang tjene til Borgen for eders Frihed, og til et Bevis for Europa paa eders Konges Agtelse for eders Rettigheder.

- Gode Herrer og norske Mænd! I vil svare til den retmæssige Tillid, han sætter til eder. I vil veilede dette redelige Folk, og efterat I med Nidkærhed har opfyldt
- 25 Lovgiverens Kald, vil I anvende Eders Kundskaber og Bestræbelser for at gjøre

den Regjering elsket, som I har oprettet. For at berede Midlerne dertil, er det meget magtpaaliggende at oplyse Nationen om dens Tilstand og mulige Forhaabninger; det er nødvendigt, at de ei tilregner sin nye Regjering Ulykker, som denne ikke har forvoldet; det er nødvendigt, at Folket faar at vide, i hvilken Tilstand Kongen har fundet eders Pengevæsen og de offentlige Sagers Bestyrelse, for upartisk at kunne bedømme de Forbedringer, som bør blive en naturlig Følge af hans Regjering. I skal erholde en Proposition angaaende de forberedende Skridt, som i denne Henseende maa gjøres.

Foreningen mellem Sverige og Norge er grundet paa deres geografiske Beliggenhed, paa begge Folks Nationalkarakter, paa deres indbyrdes Fordele, og paa den Visdom, som styrer eders Overveielser; - jeg lægger til, paa den Kjærlighed, som begge føler for personlig Frihed, for Eiendomsrettens Hellighed og for en repræsentativ Regjeringsform. Vi skal altid blive tvende forenede og uafhængige Folk. Tilfreds med de Grænser, Naturen har anvist os, og overbeviste om den store Sandhed, at udover disse Grænser gives ei for os noget virkeligt Gode, skal vor Statslære blive, aldrig at begynde en Krig, men at bevare den gode Forstaaelse, som nu finder Sted med alle Magter. Da Forsynet saaledes har indesluttet vor Lyksalighed og vore Pligter indenfor den samme Kreds, tager jeg ikke i Betragtning for Verdens Øine at aflægge det høitidelige Løfte, at aldrig fremmed Vold skal besmitte eders Land eller krænke eders Rettigheder.

Gode Herrer og norske Mænd! Kongen antager Grundloven, saaledes som I derom er komne overens med Hs. Majestets Kommissarier. Han forbeholder sig at fremsætte til de svenske Stænders Betænkning de Artikler, hvorved Forandringer eller Lempninger i den svenske Grundlov foranlediges. Det er i Kongens Navn, at jeg nu overleverer til eder, gode Herrer og norske Mænd! Hs. Majestæts Ed, at ville styre og regjere Kongeriget Norge efter dets Konstitution og Love, og opfordrer eder til at aflægge eders Ed til Kongen. Det Forbund, som han har indgaaet med det norske Folk, skal saaledes naa sin endelige Fuldbgyrdelse. Maatte Forsynet, som vaager over Rigernes Skjæbne, velsigne denne høitidelige Stund, som for begge Skandinaviens Folkeslag aabner et nyt Tidsrum af Ære og Lyksalighed! Jeg skal understøtte Kongens faderlige Omhu for Nordmændenes Vel, og hos min Søn indplante den Kjærlighed og Hengivenhed, jeg selv føler for dem.

Midt iblandt Vaabnenes Larm, og idet jeg fra Germaniens Marker, i Forening

med Sveriges Bundsforvandte, gik hen for at modsætte mig det forfærdeligste Tyranni, som nogensinde har trykket Europa, var mit Blik altid fæstet paa denne Stund, som den høieste Belønning for mine Anstrengelser, og den fredelige Palme, som jeg idag modtager af et frit Folk, overgaar i mit Hjerte alle Seirens Laurbær. Jeg gjentager for eder, gode Herrer og norske Mænd! Forsikringen om mine ligesaa levende som oprigtige Følelser.

Kronprinsen overleverte deretter til stortingets president kongens skriftlige ed, med følgende ordlyd: «Jeg lover og sværger at regjere Kongeriget Norge i Overensstemmelse med dets Konstitution og Love; saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord!» Etter at kongens ed var opplest, tok presidenten til orde: «Medbrødre! Ærede Medlemmer af Norges overordentlige Storting! Lader os høitideligen sværge Konstitutionen og Kongen Troskab!» Alle Stortingets medlemmer samt de tilstedeværende norske embedsmenn avla deretter «med lydelig Stemme» følgende ed: «Jeg lover og sværger at vise Konstitutionen og Kongen Troskab og Lydighed. Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord!»

Kilde

O.A. Øverland: Illustreret Norges Historie. Tolvte Bind. Kristiania 1897, s. 472-474.

Emner

1814, Grunnloven

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/at-regjere-kongeriget-norge-i-overensstemmelse-med-dets-konstitution-og-love>